

آسیب شناسی جسمی و جنسی زنان و کودکان در جامعه و رهنمودهای قرآن

طاهره فرهادیان^۱

اهداف: از گذشته رسم بر آن بوده که مفهوم سلامت و بهداشت زنان محدود به بارداری و زایمان و مراقبت‌های پزشکی مربوط به بیماری‌های زنان در نظر گرفته شود. حال آن که دیدگاه معاصر و امروزی در مورد بهداشت و سلامت زنان بسیار وسیع است و پرستاران در این دیدگاه دارای جایگاه‌های اولیه و اساسی می‌باشند. رفتار خشن نسبت به زنان در تمام جوامع و کشورها و در همه سطوح اجتماعی و اقتصادی دیده می‌شود. اطلاعات جمع آوری شده از کشورهای در حال توسعه روشن می‌سازد که یک سوم تا نیمی از زنان این کشورها از همسران خود کتک می‌خورند. آمارها نشان می‌دهد حدود یک پنجم از زنان از سوی محارم و نزدیکان مورد سوء رفتار جنسی قرار می‌گیرند. در ایران آمارهای طرح ملی نشان می‌دهد که ۶۶ درصد زنان ایرانی از اول زندگی مشترکشان تا کنون حداقل یک بار مورد خشونت قرار گرفته‌اند. خشونت‌های زبانی، روانی، فیزیکی، حقوقی، جنسی، اقتصادی، فکری و آموزشی از مهم‌ترین خشونت‌های خانگی علیه زنان هستند. قتل‌های خانوادگی، شدیدترین نوع خشونت خانگی است که بیشتر از طریق خفه کردن و بین سایر افراد خانواده با چاقو انجام می‌شود. بیشتر قربانیان این خشونت زنان هستند. تأکید بر ابعاد انسانی وجود زن و جایگاه ویژه او در خانواده و توجه به حساسیت‌ها و لطافت روحی جنس زن ایجاب می‌کند که پدیده خشونت علیه زنان به منزله اقدامی غیراخلاقی، محکوم و در گام‌های بعدی تلاش شود تا زمینه‌های بروز آن به کمترین حد برسد و پیامدهای منفی آن جبران یا مهار شود. امروزه سوء رفتار و بی‌توجهی نسبت به کودکان نیز به صورت یکی از شایع‌ترین مشکلات دوران کودکی درآمده و اکثراً با مرگ و میر زیادی همراه است. به طوری که گزارش سالانه یونیسف حاکی از آن است که هر روز، ۳ کودک بر اثر خشونت یا بدرفتاری با آنان جان می‌سپارند. بنابراین با توجه به اثرات منفی ذکر شده و این مسئله که سوء رفتار نسبت به زنان و کودکان تحت تأثیر یک سری از مجموع عوامل بوجود می‌آید، لازم است که مهم‌ترین عوامل مؤثر در بروز سوء رفتار مورد شناسایی دقیق قرار گیرد تا بتوان با ارائه راهکارهای مناسب از شیوع و عواقب سوء آن جلوگیری نمود.

مواد و روش‌ها: این مقاله حاصل جدیدترین اطلاعات از ۲۰ مقاله پژوهشی و مروری در پایگاه داده‌های اینترنتی می‌باشد.

یافته‌ها: بنا به نوع سوء رفتار اعمال شده، زن یا کودک ممکن است عواقب بدنی یا فیزیکی زیادی را تجربه کند: سیلی، لگد، مشت، نیشگون، کشیدن مو، گاز گرفتن، محکم کشیدن دست و پا، هل دادن، به زور کشیدن، پاشیدن اسید، سوزاندن، پرتاب اشیاء و... تقریباً همه این رفتارها اثر جسمانی از خود به جای می‌گذارند، هر چند که گاه اثر ضربات وارد شده (مثلاً به سر) به دلیل پوشیده بودن آن ناحیه از بدن کمتر آشکار است. تجاوز جنسی از جمله خشونت‌های فیزیکی ناپیدایی است که شاید بدترین آثار روحی و جسمی را به جای می‌گذارد.

نتیجه‌گیری: یکی از علل مهم و حکمت‌های اساسی تشکیل حکومت از دیدگاه اسلام، برپایی عدالت و جلوگیری از ظلم در حق مردم و آزار آنان است. قرآن برپایی عدالت توسط مردم را هدف مهم رسالت انبیا اعلام کرده است. ولقد ارسلنا رسلنا بالبینات... ليقوم الناس بالقسط [سوره حدید، آیه ۲۵]. در زمینه خشونت خانگی نیز دولت اسلامی وظیفه مهمی بر عهده دارد. بر این اساس دولتمردان اسلامی باید مردم را از رفتارهای ناپسند باز دارند و خشونت خانگی به منزله یکی از مصداق‌های ستم و آزار، باید کانون توجه دولت اسلامی قرار گیرد و مسئولان باید توان خویش را مصروف پیشگیری از آن و دفاع از خشونت دیدگان کنند.

کلمات کلیدی: آسیب‌های جسمی، آسیب‌های جنسی، کودکان، رهنمودهای قرآن

۱. کارشناس ارشد پرستاری، مربی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند، ایران